

Қишлоқ хўжалигини механизациялаш илмий-тадқиқот институти томонидан
2022 йилда амалга оширилган ишлар тўғрисида
МАЪЛУМОТ

1. Илмий-тадқиқот муассасаси томонидан 2022 йилда бажарилаётган илмий лойиҳалар молиявий ҳажми ва сони, жумладан фундаментал, амалий, инновацион, ёш олимлар, ҳалқаро, тажриба конструкторлик, тижкоратлаштириши лойиҳалари.

Илмий фаолиятга оид давлат дастурлари доирасида умумий қиймати 0,3 миллиард сўм бўлган **1 та** инновацион лойиҳа бўйича тадқиқотлар олиб борилмоқда.

2. Қишлоқ хўжалиги соҳасида 2022 йилда навлари давлат реестрига киритилганлиги, районлаштирилганлиги ва истиқболли деб топилганлиги ҳолати тўғрисида.

3. Олимлар томонидан яратилган илмий ишланмаларни ишлаб чиқаришига жорий қилиши, шунингдек, уларни тижкоратлаштириши ҳолати.

Институт олимлари томонидан яратилган илмий ишланмаларни машинасозлик корхоналарида ишлаб чиқариш учун “Ўзавтосаноат” АЖ, “UzAuto Commercial Vehiclec Management” МЧЖ, “MIROVAYA TEKNIKA KAGAN” МЧЖ, “BOG’BON TRAKTOR NTZ” МЧЖ билан ҳамкорлик шартномалари имзоланди. Шулар асосида биринчи навбатда ишлаб чиқариши режалаштирилган машиналар руйхати шакллантирилиб топширилди ва уларни ишлаб чиқариш бўйича музокаралар олиб борилмоқда.

2022 йил 2 февралдаги №01-09/962-сон рақами хатга асосан Инновацион ривожланиш вазирлигига жорий йилнинг 28-феврал ва 7 март кунлари илмий фаолиятга оид давлат дастурлари доирасида бажарилган/якунланган лойиҳаларнинг муҳим натижалари – янги илмий ишланмалар кўргазмасида “Анор тупларини кўмадиган ва очадиган машиналар” ва “Ғўза қатор оралари ва очиқ майдонларга донни қаторлаб экадиган комбинациялашган агрегат”, “Турли қишлоқ хўжалик машиналарини осиш учун универсал рама” билан қатнашилди.

Институт ва “Metal Engineering Group” МЧЖ ўртасида “Ғўза қатор оралари ва очиқ майдонларга донни қаторлаб экадиган комбинациялашган агрегат” ни ишлаб чиқиши бўйича ўзаро ҳамкорлик қилиш бўйича мемарандум ва шартнома имзоланди ва ишлар бошлаб юборилди.

17-21-октябр кунлари Инновацион ривожланиш вазирлигининг биноси ва худудида “Барқарор ривожланиш учун яшил инновациялар” (Green innovations for Sustainable Development) шиори остида “InnoWeek.Uz-2022” инновацион ғоялар хафталиги ўтказилди.

Мазкур инновацион ғоялар хафталигда институт жамоаси ҳам ўзининг ишланма, инновацион махсулотлар, стендлари билан фаол иштирок этди. Жумладан: пахта кўсакларига интенсив ишлов берувчи терим аппарати, СЗХ-3,6 русмли ғўза қатор ораларига ва очиқ майдонларга бир йўла ишлов бериб донни қаторлаб экадиган комбинациялашган агрегат, анор тупларини кўмадиган ва очадиган машиналар.

Институт Инновацион ривожланиш вазирлигининг худудий бошқармалари билан ҳамкорликни йўлга қўйиб, ҳамкорликда лойиҳаларни амалга оширишда ҳам фаол иштирок этиб келмоқда. Институт ва “MIROVAYA TEKNIKA KAGAN” XUSUSIY KORXONASI билан “Кичик габаритли ғилдиракли тракторга дастлабки талаблар” ҳамда “BOG’BON TRAKTOR NTZ” МЧЖ билан “Боғ ва ток учун трейлерли занжирли тракторга дастлабки талаблар”ни ишлаб чиқиши бўйича хўжалик шартномаси имзоланди. Жумладан:

Инновацион ривожланиш вазирлигининг Наманган худудий бошқармаси билан ҳамкорликда “Занжирли трейлерли универсал боғ тракторини саноат-тажриба намунасини ясаш ва тадбиқ қилиш” (тижоратлаштиришгача тайёрлаш) лойиҳаси.

Инновацион ривожланиш вазирлигининг Бухоро худудий бошқармаси билан ҳамкорликда “Кичик габаритли ғилдиракли тракторни саноат-тажриба намунасини ясаш ва тадбиқ қилиш”(тижоратлаштиришгача тайёрлаш) лойиҳаси.

Институт томонидан ҳар иккала тракторга дастлабки талаблар ишлаб чиқилди, техник топшириқ келишилди ва ишлар муваффақиятли якунланди.

4. 2022 йилда институтда ўтказилган халқаро ёки республика конференциялари, олинган натижалар бўйича чоп этилган наширлар сони (шу жумладан, Импакт-факторли журнallарда), олинган илмий натижалар бўйича худудлар кесимидағи фермер хўжаликлари, агрокластерлар иштирокида ташкил қилинган илмий-амалий семинар-тренингларда маъруза қилиши, фермер хўжаликлари ва агрокластерларда қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштиришига доир илмий тавсиялар ишлаб чиқиши ҳамда жойларга етказиб берининг ҳолати.

3-жадвал

2022 йилда институт олимлари томонидан олинган натижалар бўйича хорижий ва махаллий журналларда чоп этилган мақолалар тўғрисида МАЪЛУМОТ

№	Илмий-тадқиқот институтларнинг номи	Нашр этилган мақолалар сони, дона									
		Хорижий журналларда					Махаллий журналларда				
		Жами	I-чорак	II-чорак	III-чорак	IV-чорак	Жами	I-чорак	II-чорак	III-чорак	IV-чорак
1	Қишлоқ хўжалигини механизациялаш ИТИ	18	4	4	2	8	31	7	10	4	10

4-жадвал

2022 йилда институт олимлари томонидан олинган натижалар бўйича Scopus ҳамда Web of Science базаларидағи журналларда чоп этилган мақолалар тўғрисида МАЪЛУМОТ

№	Илмий-тадқиқот институтларнинг номи	Нашр этилган мақолалар сони, дона									
		Scopus ҳамда Web of Science базаларидағи журналларда					Ҳалқаро анжуманларда чоп этилган мақола (тезис)лар				
		Жами	I-чорак	II-чорак	III-чорак	IV-чорак	Жами	I-чорак	II-чорак	III-чорак	IV-чорак
11	Қишлоқ хўжалигини механизациялаш ИТИ	10	3	3	2	2	53	1	41	5	6

5-жадвал

2022 йилда институт олимлари томонидан олинган натижалар бўйича республика анжуманларида чоп этилган мақола (тезис)лар ва тавсиялар тўғрисида МАЪЛУМОТ

№	Илмий-тадқиқот институтларнинг номи	Нашр этилган мақолалар ва тавсиялар сони, дона									
		Республика анжуманларида чоп этилган мақола (тезис)лар					Тавсиялар				
		Жами	I-чорак	II-чорак	III-чорак	IV-чорак	Жами	I-чорак	II-чорак	III-чорак	IV-чорак
11	Қишлоқ хўжалигини механизациялаш ИТИ	14	1	6	5	2	17	3	8	4	2

Институт олимлари томонидан илмий тадқиқотлар натижаларини маҳсулот етиштирувчи субъектлар ўртасида оммалаштириш, олимлар ва тадқиқотчилар учун муҳокама платформасини яратиш мақсадида, жами **98 дона** илмий мақолалар, шу жумладан: хорижий журналларда **18 дона**, махаллий журналларда **31 дона**, WoS" ва "Scopus" ҳалқаро маълумотлар базасида индексланувчи журналларда **10 дона**, хорижий конференция, тезислар **53 дона** ва махаллий конференция, тезислар **14 дона** илмий мақолалар нашр этилди.

7-жадвал

**2022 йилда институт олимлари томонидан нашр этилган монографиялар тўғрисида
МАЪЛУМОТ**

№	Илмий-тадқиқот институтларнинг номи	Нашр этилган монографиялар сони, дона									
		хорижий монографиялар					маҳаллий монографиялар				
		Жами	I-чорак	II-чорак	III-чорак	IV-чорак	Жами	I-чорак	II-чорак	III-чорак	IV-чорак
11	Қишлоқ хўжалигини механизациялаш ИТИ	0	0	0	0	0	5	0	1	1	3

8-жадвал

**2022 йил 9 ойликда институт олимлари томонидан олинган гувоҳномалар ва патентлар тўғрисида
МАЪЛУМОТ**

№	Илмий-тадқиқот институтларнинг номи	Олинган: гувоҳнома ва патентлар сони, дона									
		гувоҳномалар					патентлар				
		Жами	I-чорак	II-чорак	III-чорак	IV-чорак	Жами	I-чорак	II-чорак	III-чорак	IV-чорак
11	Қишлоқ хўжалигини механизациялаш ИТИ	0	0	0	0	0	12	2	0	2	8

9-жадвал

**2022 йилда институт томонидан ўтказилган конференциялар тўғрисида
МАЪЛУМОТ**

№	Илмий-тадқиқот институтларнинг номи	Конференциялар сони, дона				
		Жами	I-чорак	II-чорак	III-чорак	IV-чорак
11	Қишлоқ хўжалигини механизациялаш ИТИ	1	0	1	0	0

Институт олимлари томонидан **12 дона** патентлар олинди, **1** та халқаро конференция ўтказилган ҳамда **17 дона** тавсиялар, **5 дона** монография нашр этилди.

10-жадвал

**2022 йилда институт томонидан ўтказилган илмий-амалий семинарлар тўғрисида
МАЪЛУМОТ**

№	Илмий-тадқиқот институтларнинг номи	Ўтказилган илмий-амалий семинарлар сони, дона							
		сони	иштирок-чилар сони	сони	иштирок-чилар сони	сони	иштирок-чилар сони	сони	иштирок-чилар сони
		I-чоракда	I-чоракда	II-чоракда	II-чоракда	III-чоракда	III-чоракда	IV-чорак	IV-чорак
11	Қишлоқ хўжалигини механизациялаш ИТИ	8	420	0	0	2	80	2	40

Қишлоқ хўжалигини механизациялаш ИТИ

“UzAuto Commercial Vehicles Management” бошқарувчи директори Ф.И.Саидахмедовнинг 2022 йил 17-августдаги 22IS-052-0021-сонли хатига асосан “Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти” миллий тадқиқот университетида ташкил этилган агрокластерлар ва фермер хўжаликлари раҳбарларини ўкув курсида Директорнинг илмий ишлар ва инновациялар бўйича ўринбосари, техника фанлари

доктори, профессор М.Тошболтаев томонидан “Ўзбекистонда қишлоқ хўжалиги техникаларига сервис кўрсатишнинг ҳолати, муаммолари ва истиқболлари”, “Горизонтал шпинделли пахта териш машинасининг тузилиши, техник тавсифи, ростлаш ва фойдаланиш қоидалари”, “Пахта териш машиналарини сақлашга тайёрлаш ва сақлаш қоидалари” ва “МХ-1,8 пахта териш машинасининг тузилиши, техник тавсифи, ростлаш ва фойдаланиш қоидалари” мавзулари бўйича илмий-амалий семинар-тренинг ўтказилди.

5. Илмий-тадқиқот муассасасида хорижий алоқаларни кенгайтириш ҳамда ёшларни ривожланган хорижий давлатларда малака ошириш ва илмий стажировкаларга юбориш ҳолати.

Қишлоқ хўжалигини механизациялаш ИТИ томонидан жорий йилнинг 9 февралида ҚҲМИТИ ҳамда Россия федерациясининг Давлат аграр сиртқи университети (ФГБОУ ВО РГАЗУ) билан zoom платформасида “онлайн” учрашув ўтказилди. Бунда РГАЗУнинг “Электроэнергетика ва техник сервис” факултети декани П.Гаджиевнинг “Энергосберегающие технологии и средства для снижение потерь урожая и предотвращение эрозии почвы при уборке картофеля” – мавзусидаги маъruzаси тингланди. Ҳамкорлик алоқасини ривожланиш йўналишлари бўйича ўзаро фикр алмашилди.

2022 йилнинг феврал ойида 1 нафар илмий ходим Франция давлатига (Янги Аквитания худудида) малака ошириш учун хужжат топширди. Венгрия давлатига малака оширишга борадиган 4 нафар докторант ва ёш мутахассисларнинг хужжати топширилди.

Корея ҳалқаро ҳамкорлик агентлиги (КОICA) томонидан 16-25 май кунлари ташкил этилган “Конвергенция технологияларини ўргатиш: ақлли қишлоқ хўжалиги ва қишлоқ хўжалиги техникаси” мавзусидаги тренингга 3 нафар докторантларнинг (Эгамов Жўшқин, Рамазанов Баҳтиёр ва Фозилов Ғолибжон) хужжатлари топширилди.

Халқаро эксперталарни ишга жалб этиш бўйича: “Директорнинг илм-фан ва илмий фаолият бўйича маслаҳатчиси” лавозимига Россия ва Белоруссиялик олимларни жалб этиш ишлари олиб борилмоқда.

Латвия, Россия, Украина ва Қозогистон давлатларининг 12 та илмий-тадқиқот институтлари ва университетларига ҚҲМИТИда бўладиган Халқаро конференцияда қатнашишлари учун таклифнома юборилди ҳамда конференцияда (онлайн режимида) уларнинг иштироки таъминланди.

Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлигининг 2022 йил 3 мартағи № 05/26-04/975 сонли хатига жавобан Туркманистон билан ҳамкорлик қилиш бўйича “Механизация возделывания бахчевых культур по водосберегающей технологии” ва “Разработка комбинированной машины для подготовки почвы к одновременному посеву бобовых и овощных культур” мавзуларида лойиха таклифлари берилди.

Покистон билан ҳамкорлик “Йўл ҳаритаси”га киритиш учун “Совместное создание и производство промышленного варианта сеялки для сева семян лука на базе опытного образца разработанной в НИИМСХ” ва “Изучение опыта Пакистана по возделыванию и механизированной уборке сахарного тростника и внедрение в условиях Узбекистана с целью получения сахара и спирта” таклифлари берилди. Берилган таклифлар Ўзбекистон

Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ва Покистонлик мутахассислар билан Zoom платформасида муҳокама қилиниб, йўл ҳаритасига киритилди.

Германия давлати билан ҳамкорлик доирасида З та йўналиш бўйича ва Италия давлати билан ҳамкорлик доирасида З та йўналиш бўйича ҳамкорлик таклифлари берилди. Шунингдек, Австрия, Хитой, Япония, Кения, Латвия, Арманистон, Покистон, Австралия, Қозоғистон, Туркия, Венгрия ва Эрон давлатларидаги илмий тадқиқот институтлари ва Университетлар билан ҳамкорлик ўрнатиш бўйича Меморандумлар лойихаси тайёрланиб, келишиш учун жўнатилди.

Ходимларимиз “Maqbul qishloq xo‘jalik amaliyoti” (GAP) бўйича ва ҳамда “Қишлоқ хўжалиги ва озиқ-овқат секторининг “яшил иқтисодиёт”га инклузив ўтишни қўллаб қувватлаш ва иқлимга йўналтирилган қишлоқ хўжалиги билимлари ва инновацион тизимини ривожлантириш (ЕУ-АГРИН)” лойихаси бўйича ўқув-тренинг машғулотларида малака оширишди.

2022 йилнинг 4-8 октябр кунлари институтнинг 5 нафар ходими Россия давлат аграр сиртқи университети, Тимирязов номидаги Россия давлат аграр университети ва Федерал илмий-агроинженерия маркази ВИМда қисқа муддатли малакаларини оширишди.

21 ноябр куни Қишлоқ хўжалиги вазирлигининг Қишлоқ хўжалигини механизациялаш илмий-тадқиқот институтига Корея Республикасининг КОПИА Халқаро маркази директори Др. Оҳ Сунг Жонг келди.

Мулоқот давомида Институт директори Шухрат Азизов Др. Оҳ Сунг Жонг билан Ўзбекистон Республикасида чорвачилик озуқа базасини ривожлантиришда смарт технологиялардан фойдаланган ҳолда сифатли гўшт маҳсулотларини етишириш технологиясини ишлаб чиқиши бўйича лойихани муҳокама қилиб, уни бажаришга келишиб олишди.

6. Институтда 2022 йилда таҳсил олаётган таянч докторант ва докторантлар, стажер-тадқиқотчилар ҳамда диссертация ишини ҳимоя қилганлиги ҳолати.

Институтда 5 нафар докторант, 24 нафар таянч докторантлар таҳсил олмоқда.

Жорий йилда 1 нафар илмий ходим техника фанлари доктори (DSc), 8 нафар илмий ходим техника фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD) диссертациясини ҳимоя қилган ва Олий атtestация комиссияси томонидан тасдигини олган. Булар Б.Қамбаров (DSc), А.Расулжонов (PhD), И.Абдимоминов (PhD), С.Вахабова (PhD), М.Сайдова (PhD), Н.Ортиков (PhD), С.Норов (PhD), З.Мурадова (PhD) ва А.Науризбаев (PhD).

Ҳозирги кунда Илмий даражалар берувчи илмий кенгашда 1 нафар илмий ходим (И.Усманов (PhD)) диссертация ишини ҳимоя қилишга тайёр. Бундан ташкари, Х.Абдулхаев (DSc), А.Толибаев (DSc), Р.Рахматуллаев (PhD), Н.Набиҳўжаева (PhD), Р.Чоршанбиевларнинг (PhD) диссертация шилари Илмий кенгаши қошидаги Илмий семинарда муҳокамаси жараёнида.

11-жадвал

**Институтда 2022 йилда таҳсил олаётган таянч докторант, докторантлар, стажер-тадқиқотчилар бўйича
Маълумот**

Т/р	Илмий ташкилот номи	Ихтиосликлар номи	Таянч PhD сони			DSc сони			Стажёр-тадқиқотчи сони		
			Жами (PhD+DSc) докторантлар сони	Таянч PhD Докторант		Жами DSc докторант	DSc Докторант				
				1 йил	2 йил		1 йил	2 йил			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Қишлоқ хўжалигини механизациялаш илмий-тадқиқот институти	05.07.01-Қишлоқ хўжалиги ва мелиорация машиналари. Қишлоқ хўжалиги ва мелиорация ишларини механизациялаш	30	14	6	5	5	3	1	1	0
		05.07.02-Қишлоқ хўжалиги ва мелиорация техникаларини ишлатиш, тиклаш ва таъмирлаш.									
		05.05.07-Қишлоқ хўжалигига электр технологиялар ва электр ускуналар.									

12-жадвал

Институтда 2022 йилда диссертация ишини ҳимоя қилганлар бўйича маълумот

№	ИТИ номлари	I-чоракда			II-чоракда			III-чоракда			IV-чоракда		
		Жами	DSc	PhD	Жами	DSc	PhD	Жами	DSc	PhD	Жами	DSc	PhD
7	Қишлоқ хўжалигини механизациялаш илмий-тадқиқот институти	2	0	2	4	1	3	0	0	0	3	0	3

13-жадвал

Институтнинг илмий салоҳияти ва иқтидорли ёш кадрлар билан таъминланганлиги тўғрисида маълумот

№	Илмий ташкилотлар номи	Жами ходимлар, сони	Илмий ходимлар, сони	шундан, илмий ҳодимлар сони				Илмий ходимларнинг ўртача ёши	45 ёшгача бўлган илмий ҳодимлар, сони	Илмий салоҳият, %
				жами	Академик	Фан доктори (DSc)	Фан номзоди ёки (PhD)			
11	Қишлоқ хўжалигини механизациялаш илмий-тадқиқот институти	61	17	17	0	6	11	42	6	100

Қишлоқ хўжалигини механизациялаш илмий-тадқиқот институтида жами **127 нафар** ходим, шундан, **17 нафар** илмий ходим, **5 нафар** докторант, **23 нафар** таянч докторант, шундан **6 нафар** фан докторлари, **16 фан** номзодлари ва фалсафа фанлари докторлари фаолият юритмоқда. Илмий ходимлар таркибида 45 ёшгача бўлган ёш олимлар сони **18 нафарни** ташкил этади. Институт **илмий салоҳияти – 100 %** ни ташкил этади. Ходимларнинг ўртача ёши – **42 ёш**.

Директор

Ш.Азизов